

TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KARAR YAYIMLANDI.

15 Mart 2025 tarihli ve 32842 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 9595) (“**Değişiklik Kararı**”) ile Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’da (“**32 Sayılı Karar**”) değişiklikler yapılmıştır.

Değişiklik Kararı özellikle 32 Sayılı Karar çerçevesinde belirli finansal, türev ve kıymetli maden işlemlerine ilişkin usul ve esaslarda değişiklik yapılmasına yönelik önemli düzenlemeleri içermektedir.

I. YÖNETİCİ ÖZETİ

Değişiklik Kararı’yla:

1. Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt içinden temin ettikleri döviz veya kıymetli maden kredilerine, grup şirketleri veya doğrudan pay sahibi ortakları tarafından döviz veya kıymetli maden cinsinden garanti ve kefalet verilebilebileceğine ilişkin düzenleme getirilerek uygulamada yaşanan tereddüt giderilmiş,
2. Türev araç işlemleri için uygulama esasları, yetkilendirmeler ve transfer usulleri daha ayrıntılı bir hale getirilmiş,
3. Hazine ve Maliye Bakanlığı (“**Bakanlık**”) tarafından belirlenecek esaslara tabi olmadan yurt dışına çıkarılabilecek Türk parası üst sınırı 185.000 TL’ye çıkarılmış,
4. Bankaların kıymetli maden işlemlerine ilişkin yetkileri genişletilmiş ve
5. Kıymetli maden depo hesaplarında fiziki teslimat olmaksızın yapılan alım satım işlemlerinin kambiyo işlemi sayılacağı düzenlenmiştir.

II. DEĞİŞİKLİK KARARI İLE GETİRİLEN YENİ DÜZENLEMELER

Değişiklik Kararı ile getirilen düzenlemeler aşağıdaki şekilde özetlenebilecektir.

1) Kredi Teminatlarına İlişkin Değişiklikler:

Bakanlık tarafından 32 Sayılı Karar’ın 18’inci maddesi (*Gayrinakdi krediler, garanti ve kefaletler*) hükmü gerekçe gösterilerek Türkiye’de yerleşik kişilerce, Türkiye’de yerleşik kişileri muhatap (*örn; Türk Bankalar*) döviz üzerinden garanti ve kefalet vermenin mümkün olmadığına ilişkin görüşler verilmekteydi. 32 Sayılı Karar’ın 18’inci maddesine Değişiklik Kararı ile eklenen hüküm uyarınca, Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt içinden temin edilen döviz veya kıymetli maden cinsinden kredilerin teminatı olarak, kredi kullananların Türkiye’de yerleşik grup şirketleri veya paylarına doğrudan sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortakları tarafından, bu krediler için Türkiye’de yerleşik banka ve finansal kurumlarına hitaben döviz veya kıymetli maden cinsinden garanti ve kefalet verilmesinin serbest olduğu düzenlenmiştir. Bu şekilde ilgili maddenin uygulanmasına açıklık getirilmiştir.

İlgili düzenleme ile Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından Türkiye’de yerleşik kişilere hitaben döviz üzerinden garanti ve kefalet verilmesi;

- (i) döviz / kıymetli maden cinsinden kullanılan kredinin teminatı olması, Türkiye’de yerleşik banka ve finansal kurumlara hitaben verilmesi ve
 - (ii) garanti ve kefalet veren kişinin kredi kullanan kişinin Türkiye’de yerleşik grup şirketi veya paylarına doğrudan sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortağı sıfatını haiz olması
- durumlarında mümkün olabilecektir.

2) Türev Araç İşlemleri ve Kaldıraçlı İşlemlere İlişkin Değişiklikler:

- (i) Döviz ve kıymetli madene dayalı olanlar dahil her türlü **türev araçların alım satımı** yalnızca Sermaye Piyasası Kurulu (“SPK”) tarafından yetkilendirilmiş aracı kuruluşlarca yapılabilirken, Değişiklik Kararı ile **bankalar da bu işlemleri gerçekleştirebilecektir**. Ayrıca, bu işlemlerin borsalarda yapılması zorunluluğu kaldırılarak sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde yapılması yeterli hale getirilmiştir.
- (ii) Değişiklik Kararı ile SPK’nın yetkilendirdiği aracı kuruluşların yanında ayrıca SPK tarafından yetkilendirilmiş **bankaların da yurt dışından yapılacak her türlü türev araçların alım satımını gerçekleştirebilmesine olanak tanınmıştır**. Değişiklik Kararı öncesinde yurt dışından yapılacak türev araç alım satım işlemlerine konu döviz transferinin bankalardan yapılmasına ilişkin şart döviz ifadesi yerine bedel kullanılarak genişletilmiştir.

Bununla birlikte, Türkiye’deki yerleşik kişilere yönelik **tanıtım, reklam ve pazarlama gibi faaliyetlerde bulunulmaması şartıyla**, Türkiye’de yerleşik kişilerin **tamamen kendi inisiyatifleri doğrultusunda, yurt dışında yerleşik finansal kuruluşlar ile yaptıkları türev işlemlerin bankalar ve aracı kurumlar vasıtasıyla yapılması zorunluluğu kaldırılmıştır**. Ancak söz konusu işlemlere ilişkin bedel transferlerinin bankalar aracılığıyla yapılması zorunlu kılınmıştır.

- (iii) 32 Sayılı Karar kapsamında Türkiye’de yerleşik kişilerin yapacağı **kaldıraçlı işlemler ve kaldıraçlı işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu belirlenen türev araç işlemlerine SPK tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlar haricindeki kişilerce aracılık edilmesi ve bu işlemler ile ilgili olarak yurt dışına transfer yapılması yasaklanmıştır**.

Değişiklik Kararı ile bankalar, ödeme ve elektronik para kuruluşları, bu tür işlemlerin önlenmesine yönelik gerekli tedbirleri almakla yükümlü kılınmıştır. Tedbirlerin alınması hususunda SPK, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, yetki alanları kapsamında sahip oldukları her türlü bilgiyi, talep edilmesi halinde doğrudan veya oluşturulacak sistemler aracılığıyla birbirleriyle paylaşabilecektir. Bu kurala aykırı işlemlerin tespit edilmesi halinde Bakanlığa bildirimde bulunulması zorunlu kılınmıştır.

3) Yurt Dışına Türk Parası Çıkarılmasına İlişkin Değişiklik:

Bakanlıkça düzenlenen esaslara tabi olmadan yurt dışına çıkarılabilecek Türk parası üst limiti **25.000 TL** iken Değişiklik Kararı ile bu sınır **185.000 TL**’ye yükseltilecek güncellenmiştir.

4) Kıymetli Madenlere İlişkin Çeşitli Değişiklikler:

- (i) Kıymetli madenin çekilip ince bir şerit hâline getirilerek veya şeridin çeşitli şekil ve ağırlıklarda kesilmesi suretiyle oluşturulan herhangi bir saflik ayarını haiz kıymetli madenler (*halk arasında bilinen adıyla kesme altın*) 32 Sayılı Karar kapsamında “Kıymetli madenler” tanımına “**Çekili kıymetli mader**” ifadesiyle bir alt bent şeklinde dahil edilerek bahsi geçen altın türünün de 32 Sayılı Karar kapsamındaki düzenlemelere tabi olması sağlanmıştır.
- (ii) İşlenmiş kıymetli madenlerin, kıymetli taşlar ve eşyaların yurt içinde alım ve satımı **basılı kıymetli madenler istinası ile** serbest iken Değişiklik Kararı ile **çekili kıymetli madenler de istisna kapsamına dahil edilmiştir**.

- (iii) “**Rafineri**” tanımı düzenlenerek daha önce tanımlı olmayan rafineri ifadesi tanımlanarak 32 Sayılı Karar’a eklenmiş ve böylelikle 32 Sayılı Karar çerçevesinde rafineri sıfatını haiz olabilecek müesseseler Bakanlıkça bu faaliyet için izni verilen tüzel kişiler ile sınırlandırılmıştır.
- (iv) **Standart işlenmemiş ve basılı kıymetli madenlerin alım satımı önceden** yalnızca Bakanlıkça izni verilen rafineriler, kıymetli madenler aracı kuruluşları, yetkili müesseseler ile Ticaret Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kuyum işletmeleri tarafından yapılabilirken, Değişiklik Kararı ile artık **bankalar tarafından gerçekleştirilebilecektir.**
- (v) Türkiye’de yerleşik kişiler, Bakanlıkça izin verilen rafineriler, Borsa İstanbul, Rafineriler Listesi’ndeki dış rafineriler veya Darphane’nin ürettiği standart işlenmemiş kıymetli madenleri, ilgili yetkili kuruluşlardan alıp satabiliyordu; Değişiklik Kararı ile bu madenlerin bankalardan da alım-satım yapmalarına izin verilmiştir.
- (vi) Türkiye’de yerleşik kişiler, **Bakanlıkça izni verilen rafineriler ve Darphane üretimi basılı kıymetli madenleri, yalnızca ilgili yetkili kuruluşlardan temin edebiliyor ve satabiliyorken** Değişiklik Kararı ile **bankaların da bu işlemi yapmasına hak tanınmıştır.**
- (vii) Ticaret Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kuyum işletmeleri ve vergi levhasında kıymetli maden üretimi veya ticareti yaptığı belirtilen Türkiye’de yerleşik gerçek kişiler haricindeki Türkiye’de yerleşik gerçek kişilere çekili kıymetli madenlerin **satılması yasaklanmıştır.**
- (viii) **Bakanlık’ın yetkileri;** yurt içinde çekili kıymetli madenlerin nitelikleri ve yurt içinde alım satımına ilişkin kuralları belirleyip gerekli tedbirleri alma yetkisi de verilerek **genişletilmiştir.**
- (ix) Değişiklik Kararı öncesinde döviz tevdiat ve altın depo hesapları açılabilirken Değişiklik Kararı ile altın ifadesi kıymetli maden ifadesi ile değiştirilerek **depo hesabı açılacak ürün çeşitliliği genişletilmiştir.**

5) Kıymetli Maden Depo Hesaplarına İlişkin Değişiklik

Kıymetli maden depo hesaplarında fiziki teslimat olmaksızın yapılan alım satım işlemleri **kambiyo işlemi niteliğini haiz olduğu** düzenlenmiştir.

IV. YÜRÜRLÜK

15 Mart 2025 tarihli ve 32842 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 9595), 7’nci maddesi ile 32 Sayılı Karar’ın 19’uncu maddesine eklenen üçüncü fıkra hariç olmak üzere yayım tarihinde (15 Mart 2025), 7’nci maddesi ise yayım tarihinden iki gün sonra (17 Mart 2025) yürürlüğe girmiştir. Değişiklik Kararı’nın yürütülmesinden Hazine ve Maliye Bakanı sorumludur.

Ayrıntılı bilgi için bizimle temasa geçebilirsiniz.

Levent Yetkil
Kıdemli Ortak Avukat

Merve Mert Ergün
Kıdemli Avukat

Serdar Şahin
Kıdemli Avukat

İşbu bilgilendirme notu ("Bilgi Notu") 15 Mart 2025 tarihli ve 32842 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar'a (Karar Sayısı: 9595) ilişkin bilgilendirme amacıyla 18 Mart 2025 tarihi itibarıyla hazırlanmıştır.

İşbu bilgilendirme notu içerisinde yer alan değerlendirmeler hukuki tavsiye ya da hukuki görüş niteliği teşkil etmemekte olup, bu değerlendirmelerden ötürü herhangi bir şekilde Aksu Çalışkan Beygo Avukatlık Ortaklığı'na sorumluluk tahmini mümkün değildir. Bu bilgi notunun kapsamındaki soru ve sorunlarınız bakımından hukuki danışman görüşü alınması tavsiye edilir.

ASChukuk
AKSU ÇALIŞKAN BEYGO AVUKATLIK ORTAKLIĞI

Adres

Harmancı Giz Plaza Kat: 3-8-15-16
Levent İstanbul

Telefon

+90 212 284 98 82

Faks

+90 212 284 98 83
+90 212 279 63 32

E-Posta / Web Sitesi

info@aschukuk.com
www.aschukuk.com